

Nr 581.

Av herr **Bäckström m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 276, med förslag till lag om barnbidrag, m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 276 stadgas i förslag till lag om barnbidrag § 4 sista stycket: »Då kvinna, vars barn eller adoptivbarn erhåller barnbidrag, ingår äktenskap med man, som icke är arbetsoförmögen, indrages barnbidraget.» Enligt denna bestämmelse kommer den försörjningsplikt, som samhället en gång påtagit sig, att överflyttas på styvfadern. Denna överflyttning sker med stöd av lagen av den 11 juni 1920 om makes underhållsskyldighet mot andra makens barn. Det är emellertid här att lägga märke till, att försörjningsplikt föreligger endast, så länge äktenskapet består. Skulle hustrun avlida, upphör styvfaderns försörjningsplikt i och med hustruns död. Barnen betraktas därefter som föräldralösa, och barnbidrag utgår för dem enligt § 5 mom. 1. Låt oss taga ett exempel ur levande livet. En änka med 3 minderåriga barn är bosatt å ort tillhörande ortsgrupp 3. Barnbidrag erhålles med 900 kronor enligt § 5 mom. 2. Skulle hon ingå äktenskap, indrages barnbidraget. Skulle nu så inträffa, att modern avlider, utgår barnbidrag med 1,260 kronor enligt § 5 mom. 1, vilket belopp styvfadern får uppbära, om han vårdar barnen.

Med starka skäl torde kunna påstås, att dessa bestämmelser icke verka fullt rättvist. Vad först beträffar stadgandet om barnbidragets indragande, kunna vissa skäl anföras för en uppmjukning av lagtexten. För det första kommer utsikten att gå miste om barnbidraget i många fall att medföra benägenhet att upprätthålla lösa förbindelser i stället för att ingå äktenskap. Häremot kan invändas, att bibehållande av barnbidraget utsätter kvinnan för risken att råka i klorna på s. k. sol- och vårmän, varvid skulle äventyras, att barnbidraget uppätes av mannen, under det att barnen få lida nöd. Då emellertid samhället genom barnavårdsnämnderna ha medel i sin hand att skilja barnen från hemmet och såmedelst beröva modern rätten att uppbära barnbidrag, är denna fara betydligt överdriven. Där kvinna gifter sig med en redbar men fattig man, synes det av billighetsskäl önskvärt, att barnbidraget icke undantagslöst indrages.

De starkaste skälen för bibehållande av barnbidragen föreligga emellertid i de många fall, där modern icke har vårdnaden av barnen, utan där dessa äro utackorderade i fosterhem. Barnavårdsnämnden i hemortskommunen får då i första hand ikläda sig betalningsskyldigheten. Erhåller modern, såsom ofta sker, genom äktenskapet hemorts rätt i annan kommun, blir följden process mellan resp. barnavårdsnämnder. I sista hand dyker emellertid endera av nämnderna ned på styvfadern med krav på betalning. Inför valet att antingen betala fostervården eller också själv övertaga vården väljer han det

senare alternativet, då han oftast anser sig på detta sätt komma billigast från saken. Barnet, som hade ett gott fosterhem, utlämnas så att leva en glädjelös barndom såsom ett ovälkommet styvbarn.

Departementschefen anför såsom skäl för barnbidragets indragande, att det skulle framstå som en oegentlighet, om bidrag utginge till styvbarnen, medan makarnas egna barn, som ha lika stort behov därav, icke erhålla bidrag. Det är dock självklart, att den lättnad i ekonomien, som blir en följd av bidraget till styvbarnen, verkar till båtnad för hela familjen, således även för de gemensamma barnen. Av det sagda framgår, att det skulle vara önskvärt, att en uppmjukning av lagen på denna punkt kommer till stånd, så att där särskilda omständigheter giva det vid handen, barnbidraget må kunna bibehållas. Givetvis bör en noggrann omprövning äga rum från fall till fall.

Såsom nämnts i det föregående, har styvfadern försörjningsplikt mot den andra makens barn endast, så länge äktenskapet består. Avlider barnens moder, kommer barnbidrag att utgå enligt § 5 mom. 1, då ju barnen i så fall blivit föräldralösa. Om barnen vårdas i fosterhem, är häremot ingenting att invända. För den händelse åter att styvfadern vårdar ett eller flera av den avlidna makens barn och därmed fortsätter efter hennes död, synes barnbidrag böra utgå allenast enligt § 5 mom. 2. Med anledning av det anförda få vi föreslå, att riksdagen måtte besluta,

att § 4 i lag om barnbidrag måtte i sista stycket erhålla följande lydelse: »Då kvinna, vars barn eller adoptivbarn erhåller barnbidrag, ingår äktenskap med man, som icke är arbetsoförmögen, indrages barnbidraget, såvida icke särskilda omständigheter giva vid handen, att det bör bibehållas. Avlider barnens moder, utgår barnbidrag för barn, som vårdas av styvfadern, allenast enligt § 5 mom. 2.»

Stockholm den 23 april 1937.

Axel Bäckström.

Kerstin Hesselgren.

Ola Jeppsson.

Ernst Åqvist.

C. G. Tengström.